EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 2.4.2020.
COM(2020) 170 final

2020. GADA VISPĀRĒJĀ BUDŽETA GROZĪJUMA Nr. 2 PROJEKTS

Ārkārtas atbalsts dalībvalstīm un Savienības civilās aizsardzības mehānisma/*rescEU* turpmāka stiprināšana, lai reaģētu uz Covid-19 uzliesmojumu

Ņemot vērā:

– Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 314. pantu saistībā ar Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 106.a pantu,

– Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 18. jūlija Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (…)[1], un jo īpaši tās 44. pantu,

– Eiropas Savienības 2020. finanšu gada vispārējo budžetu, kas pieņemts 2019. gada 27. novembrī[2],

– budžeta grozījuma Nr. 1/20 projektu[3], kas pieņemts 2020. gada 27. martā,

Eiropas Komisija ar šo iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei 2020. gada budžeta grozījuma Nr. 2 projektu.

IZMAIŅAS IEŅĒMUMU UN IZDEVUMU KOPSAVILKUMĀ PA IEDAĻĀM

Izmaiņas vispārējā ieņēmumu pārskatā un III iedaļā ir pieejamas *EUR-Lex* tīmekļa vietnē (https://eur-lex.europa.eu/budget/www/index-lv.htm).

[1] OV L 193, 30.7.2018.
[2] OV L 57, 27.2.2020.
[3] COM(2020) 145, 27.3.2020.

Saturs

1. IEVADS 3

2. ĀRKĀRTAS ATBALSTS DALĪBVALSTĪM, NO JAUNA AKTIVIZĒJOT ĀRKĀRTAS ATBALSTA INSTRUMENTU SAVIENĪBĀ 3

2.1. KONTEKSTS 3

2.2. AR ĀAI STARPNIECĪBU FINANSĒJAMĀS DARBĪBAS 3

3. SAVIENĪBAS CIVILĀS AIZSARDZĪBAS MEHĀNISMA TURPMĀKA STIPRINĀŠANA (SAVIENĪBĀ) ... 5

4. FINANSĒŠANA 5

5. KOPSAVILKUMA TABULA PA DFS IZDEVUMU KATEGORIJĀM 6

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. IEVADS

2020. gada budžeta grozījuma Nr. 2 projekta (BGP) mērķis ir nodrošināt 3000 miljonus EUR saistību apropriācijās un 1530 miljonus EUR maksājumu apropriācijās 3. izdevumu kategorijā *Drošība un pilsoniskums*, lai finansētu ārkārtas atbalsta sniegšanu Savienībā, izmantojot Ārkārtas atbalsta instrumentu, ko ir ierosināts no jauna aktivizēt, lai palīdzētu novērst Covid-19 uzliesmojuma sekas, un turpinātu stiprināt Savienības civilās aizsardzības mehānismu/*rescEU*, kas ļautu izveidot lielākus krājumus un koordinēt svarīgāko resursu sadalījumu visā Eiropā[4].

2. ĀRKĀRTAS ATBALSTS DALĪBVALSTĪM, NO JAUNA AKTIVIZĒJOT ĀRKĀRTAS ATBALSTA INSTRUMENTU SAVIENĪBĀ

2.1. Konteksts

Ņemot vērā krīzes dziļumu pēc Covid-19 uzliesmojuma, kā arī to vajadzību apjomu un veidu, attiecībā uz kurām tuvākajā nākotnē nepieciešams atbalsts no ES budžeta, Komisija līdztekus šim BGP ierosina Padomei no jauna aktivizēt un grozīt Padomes Regulu 2016/369 par ārkārtas atbalsta sniegšanu Savienībā[5], lai nodrošinātu ES ar plašāku instrumentu kopumu, kas atbilstu pašreizējās Covid-19 pandēmijas plašajam mērogam.

Ārkārtas atbalsta instruments (ĀAI) tika izveidots 2016. gada martā, un tas tika aktivizēts uz trīs gadiem, lai risinātu ārkārtas situāciju, kas radās pēc bēgļu masveida pieplūduma Grieķijā. Tas tika izstrādāts kā universāls instruments cīņā pret krīzēm Eiropas Savienībā, un to izmanto tikai ārkārtas apstākļos, rodoties nopietnām grūtībām. To var mobilizēt, lai risinātu **visas krīzes, kurās vajadzīga humānā palīdzība**, un tas aptver plašu atbalstāmo darbību klāstu: "*Ārkārtas atbalsts [..] var ietvert jebkuru humānās palīdzības darbību [..], un tādējādi tas var ietvert atbalsta, palīdzības un, ja nepieciešams, aizsardzības operācijas dzīvības glābšanai un saglabāšanai katastrofu laikā*"[6].

Pasākumi, kas noteikti saskaņā ar Savienības civilās aizsardzības mehānismu (*rescEU*), civilās aizsardzības mehānismu, Investīciju iniciatīvu reaģēšanai uz koronavīrusu, paredzot izmantot Eiropas strukturālos un investīciju fondus un citus Savienības instrumentus, palīdz daļēji risināt sabiedrības veselības ārkārtas situāciju; tomēr, ņemot vērā problēmas mērogu un iedarbību, ir efektīvi jārisina ar sabiedrības veselību saistītās humanitārās sekas, ko rada slimības uzliesmojums Savienībā. Ārkārtas atbalsts, ko sniedz ĀAI ietvarā, veicina papildināmību un saskaņotību ar skarto dalībvalstu darbībām, kā arī sinerģiju ar darbībām, ko ES līmenī finansē no citiem fondiem un instrumentiem.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiek ierosināts iespējami drīz aktivizēt atbalstu saskaņā ar Ārkārtas atbalsta regulu (Regulu 2016/369) un nodrošināt vajadzīgās apropriācijas. Tas ļaus Savienībai izvērst pasākumus smagu seku novēršanai un mazināšanai vienā vai vairākās dalībvalstīs un koordinēti risināt vajadzības saistībā ar Covid-19 katastrofu, šādi papildinot saskaņā ar citiem ES instrumentiem sniegto palīdzību.

2.2. Ar ĀAI starpniecību finansējamās darbības

Ņemot vērā situācijas steidzamību un ar Covid-19 uzliesmojumu saistītās sabiedrības veselības krīzes nopietno raksturu visās dalībvalstīs, Komisija ierosina Ārkārtas atbalsta instrumentam piešķirt 2700 miljonus EUR saistību apropriācijās un 1380 miljonus EUR maksājumu apropriācijās.

Atbalstu var izmantot, lai cita starpā finansētu šādas darbības:

---

4 Papildus palielinājumam (80 miljoni EUR, no kuriem 10 miljoni EUR, izmantojot pārdalīšanu Savienības civilās aizsardzības mehānismā), kā paredzēts BGP Nr. 1/2020 (COM(2020) 145, 27.3.2020.).

5 COM(2020) 175, 2.4.2020.

6 Padomes Regulas 2016/369 3. panta 2. punkts

– plašāku un ātrāku krājumu izveide un svarīgāko resursu sadales koordinēšana visā Eiropā;

– aizsarglīdzekļu, kas importējami no starptautiskajiem partneriem, transportēšanas, kā arī izvadāšanas visā ES vajadzību apmierināšana;

– pacientu, kuriem ir vajadzīga medicīniskā palīdzība, transportēšana uz tuvējām pārrobežu slimnīcām, kuras var piedāvāt brīvas vietas;

– pārrobežu sadarbība, lai mazinātu spiedienu uz veselības aprūpes sistēmām visvairāk skartajos ES reģionos;

– centralizēts svarīgu medicīnas preču iepirkums un sadale slimnīcām, kā arī slimnīcu personāla ārkārtas apgāde ar aizsarglīdzekļiem, piemēram, respiratoriem, ventilatoriem, individuāliem aizsardzības līdzekļiem, atkārtoti lietojamām maskām, zālēm, terapeitiskiem līdzekļiem un laboratorijas piederumiem, un dezinfekcijas līdzekļiem;

– ES uzņēmumu ražošanas jaudu palielināšana un pārveidošana, lai nodrošinātu tāda aprīkojuma un materiālu ātru ražošanu un ieviešanu, kas vajadzīgi, lai steidzami risinātu būtisku produktu un zāļu trūkumu;

– aprūpes iestāžu un resursu palielināšana, tostarp pagaidu un daļēji pastāvīgos lauka hospitāļos, un atbalsts pārveidotajām telpām;

– palielināta testēšanas komplektu ražošana un atbalsts galveno pamatvielu iegādei;

– zāļu un testēšanas metožu ātras izstrādes veicināšana;

– testu veikšanai nepieciešamo materiālu (testēšanas komplektu, reaģentu, palīgmateriālu) izstrāde, iegāde un sadale;

Komisija nodrošinās pilnīgu koordināciju, lai ĀAI ietvaros finansētās darbības konkrētās jomās (piemēram, migrantu uzņemšanas objektos) papildinātu citus izveidotos instrumentus, piemēram, *rescEU* vai Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu (*AMIF*). Lai maksimāli palielinātu ietekmi, izmantojums tiks pielāgots pandēmijas attīstības gaitai un saskaņots ar dalībvalstu veiktajiem pasākumiem.

EUR

Budžeta pozīcija	**Nosaukums**	**Saistību apropriācijas**	**Maksājumu apropriācijas**
III iedaļa — Komisija			
18 01 04 05	Atbalsta izdevumi ārkārtas atbalstam Savienībā	54 000 000	54 000 000
18 07 01	Ārkārtas atbalsts Savienībā	2 646 000 000	1 326 000 000
Kopā		**2 700 000 000**	**1 380 000 000**

3. SAVIENĪBAS CIVILĀS AIZSARDZĪBAS MEHĀNISMA TURPMĀKA STIPRINĀŠANA (SAVIENĪBĀ)

Sniedzot savu devumu ES reakcijā uz Covid-19 uzliesmojumu, *UCPM* veicina sadarbību starp dalībvalstīm. Papildinot kopējo iepirkumu un kā papildu drošības pasākumu Komisija *UCPM/rescEU* ietvaros ir pieņēmusi jaunu īstenošanas aktu, lai **palīdzētu dalībvalstīm iegādāties daļu no vajadzīgā aprīkojuma** (tostarp terapeitiskos līdzekļus, medicīnisko aprīkojumu, individuālos aizsardzības līdzekļus, laboratorijas piederumus), tādējādi palielinot un paplašinot kopīgā iepirkuma procesā iegādāto un par prioritāti noteikto produktu daudzumu. Ar *RescEU* tiešo dotāciju tiks nodrošināts 100 % finansējums no ES budžeta, kas ietver pilnīgu finansējumu minēto jaudu attīstīšanai un pilnīgu finansējumu ieviešanas pasākumiem. Iegādātais aprīkojums tiks uzglabāts vienā vai vairākās dalībvalstīs, savukārt lēmumu pieņemšanas process tiks organizēts ES līmenī, nodrošinot ārkārtas palīdzības piegādes papildus valsts krājumiem. Tas būs pieejams visām dalībvalstīm un tiks izmantots nepietiekamas valsts kapacitātes gadījumā.

Kā paziņots budžeta grozījuma Nr. 1/2020 projektā[7], Komisija pārvietoja 10 miljonus EUR saistību apropriācijās, lai, reaģējot uz Covid-19, atbalstītu medicīniskos pretdarbības pasākumus un aprīkojuma iegādi no pašreizējā *UCPM/rescEU* budžeta 2020. gadam (katastrofu novēršana un sagatavotība katastrofām Savienībā), un ierosināja budžeta palielinājumu 70 miljonu EUR apmērā saistību apropriācijās un 40 miljonu EUR apmērā maksājumu apropriācijās.

Ņemot vērā krīzes straujo attīstību un ar to saistītās vajadzības dalībvalstīs, ir vēl vairāk jāpastiprina mūsu krājumu veidošanas centieni. *rescEU* var palīdzēt krājumu paplašināšanā, to svarīgo medicīnas preču koordinēšanā un izplatīšanā, pēc kurām ir liels pieprasījums slimnīcās, tostarp slimnīcu personāla aizsarglīdzekļi (maskas, aizsargbrilles, kombinezoni, nanomateriāli medicīniskai izmantošanai, dezinfekcijas līdzekļi), ventilatori (gan invazīvi, gan neinvazīvi ventilatori), kas vajadzīgi efektīvai reaģēšanai. Krājumi jāizmanto tam, lai īsā laikā un secīgi nosūtītu vajadzīgo medicīnisko aprīkojumu uz tām dalībvalstīm un reģioniem, kuri piedzīvo infekcijas slimību uzliesmojumus un epidēmiju saasinājumus, efektīvi un lietderīgi izmantojot atkārtoti lietojamu aprīkojumu tur, kur tas ir visvairāk nepieciešams.

Tādēļ tiek ierosināts papildu palielinājums 300 miljonu EUR apmērā saistību apropriācijās un 150 miljonu EUR apmērā maksājumu apropriācijās.

Pastiprinātais *rescEU* un no jauna aktivizētais ĀAI viens otru papildinās un garantēs visefektīvāko vajadzīgā medicīniskā aprīkojuma nodrošināšanu.

EUR

Budžeta pozīcija	Nosaukums	Saistību apropriācijas	Maksājumu apropriācijas
III iedaļa — Komisija			
23 03 01 01	Katastrofu novēršana un sagatavotība katastrofām Savienībā	300 000 000	150 000 000
Kopā		**300 000 000**	**150 000 000**

4. FINANSĒŠANA

Ņemot vērā to, ka daudzgadu finanšu shēmas (DFS) 3. izdevumu kategorijā nav rezervju un pārdales iespēju, Komisija ierosina mobilizēt šādus īpašos instrumentus 3000 miljonu EUR kopsummā:

- atlikusī saistību vispārējā rezerve 2042,4 miljonu EUR apmērā[8]. Vienlaikus ar šo budžeta grozījumu tiek ierosināts grozīt DFS regulu, lai atceltu ierobežojumus šā instrumenta darbības jomā[9];
- elastības instruments 243 miljonu EUR apmērā[10], kā arī

7 COM(2020) 145 final, 27.3.2020.

8 Šajā summā ir ietverta atlikusī rezerve no 2019. gada (1316,9 miljoni EUR), kas 2020. gadam tika darīta pieejama ar dokumentu "Tehniskā korekcija attiecībā uz īpašo instrumentu", COM(2020) 173, 2.4.2020.

9 COM(2020) 174, 2.4.2020. Šim Regulas Nr. 1311/2013 grozījumam būtu jāstājas spēkā ne vēlāk kā tajā dienā, kad tiek galīgi pieņemts šis BGP.

- Neparedzēto izdevumu rezerve atlikumam (714,6 miljoni EUR) ar attiecīgu kompensāciju no rezerves, kas 2020. gadā pieejama 5. izdevumu kategorijā *Administrācija*[11].

[10] COM(2020) 171, 2.4.2020.
[11] COM(2020) 172, 2.4.2020.

5. KOPSAVILKUMA TABULA PA DFS IZDEVUMU KATEGORIJĀM

EUR

Pozīcija	2020. gada budžets (t. sk. BGP Nr. 1/2020)		Budžeta grozījuma Nr. 2/2020 projekts		2020. gada budžets (t. sk. BGP Nr. 1-2/2020)	
	SA	MA	SA	MA	SA	MA
1. Gudra un iekļaujoša izaugsme	**83 930 597 837**	**72 353 828 442**			**83 930 597 837**	**72 353 828 442**
Maksimālā summa	*83 661 000 000*				*83 661 000 000*	
Rezerve						
1.a Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai	25 284 773 982	22 308 071 592			25 284 773 982	22 308 071 592
Tostarp saskaņā ar vispārējo rezervi saistībām	*93 773 982*				*93 773 982*	
Maksimālā summa	*25 191 000 000*				*25 191 000 000*	
Rezerve						
1.b Ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija	58 645 823 855	50 045 756 850			58 645 823 855	50 045 756 850
Tostarp saskaņā ar vispārējo rezervi saistībām	175 823 855				*175 823 855*	
Maksimālā summa	*58 470 000 000*				*58 470 000 000*	
Rezerve						
2. Ilgtspējīga izaugsme: dabas resursi	**59 907 021 051**	**57 904 492 439**			**59 907 021 051**	**57 904 492 439**
Maksimālā summa	*60 421 000 000*				*60 421 000 000*	
Rezerve	*513 978 949*				*513 978 949*	
Tostarp: Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF) — ar tirgu saistītie izdevumi un tiešie maksājumi	43 410 105 687	43 380 031 798			43 410 105 687	43 380 031 798
Maksimālā apakšsumma	*43 888 000 000*				*43 888 000 000*	
Noapaļošanas starpība, kas ir izslēgta no rezerves aprēķināšanas	*888 000*				*888 000*	
ELGF rezerve	*477 006 313*				*477 006 313*	
3. Drošība un pilsoniskums	**4 152 374 489**	**3 748 527 141**	**3 000 000 000**	**1 530 000 000**	**7 152 374 489**	**5 278 527 141**
Tostarp saskaņā ar elastības instrumentu	*851 374 489*		*243 039 699*		*1 094 414 188*	
Tostarp saskaņā ar vispārējo rezervi saistībām	350 000 000		*2 042 402 163*		*2 392 402 163*	
Tostarp saskaņā ar neparedzēto izdevumu rezervi			*714 558 138*		*714 558 138*	
Maksimālā summa	*2 951 000 000*				*2 951 000 000*	
Rezerve						
4. Globālā Eiropa	**10 406 572 239**	**8 944 061 191**			**10 406 572 239**	**8 944 061 191**
Maksimālā summa	*10 510 000 000*				*10 510 000 000*	
Rezerve	*103 427 761*				*103 427 761*	
5. Administrācija	**10 271 193 494**	**10 274 196 704**			**10 271 193 494**	**10 274 196 704**
Maksimālā summa	*11 254 000 000*				*11 254 000 000*	
Tostarp kompensēts no neparedzēto izdevumu rezerves	*- 252 000 000*		*- 714 558 138*		*- 966 558 138*	
Rezerve	*730 806 506*				*16 248 368*	
Tostarp: iestāžu administratīvie izdevumi	7 955 303 132	7 958 306 342			7 955 303 132	7 958 306 342
Maksimālā apakšsumma	*9 071 000 000*				*9 071 000 000*	
Tostarp kompensēts no neparedzēto izdevumu rezerves	*- 252 000 000*		*- 714 558 138*		*- 966 558 138*	
Rezerve	*863 696 868*				*149 138 730*	
Kopā	**168 667 759 110**	**153 225 105 917**	**3 000 000 000**	**1 530 000 000**	**171 667 759 110**	**154 755 105 917**
Tostarp saskaņā ar elastības instrumentu	***851 374 489***	***893 079 197***	***243 039 699***	***123 950 247***	***1 094 414 188***	***1 017 029 444***
Tostarp saskaņā ar vispārējo rezervi saistībām	***619 597 837***		***2 042 402 163***		***2 662 000 000***	
Tostarp saskaņā ar neparedzēto izdevumu rezervi			***714 558 138***		***714 558 138***	
Maksimālā summa	***168 797 000 000***	***172 420 000 000***			***168 797 000 000***	***172 420 000 000***
Tostarp kompensēts no neparedzēto izdevumu rezerves	***- 252 000 000***		***- 714 558 138***		***- 966 558 138***	
Rezerve	***1 348 213 216***	***20 087 973 280***			***633 655 078***	***18 681 923 527***
Citi īpašie instrumenti	**587 763 000**	**418 500 000**			**587 763 000**	**418 500 000**
Viss kopā	**169 255 522 110**	**153 643 605 917**	**3 000 000 000**	**1 530 000 000**	**172 255 522 110**	**155 173 605 917**